دەقی گوتەی سیاسی نوێژی جەژنی قوربانی پیرۆز 1444 هیجری- 2023 م

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان

دروود و بۆ خودای گەورە و سەڵاو خودا لە سەیدمان محەمەد و کەسە پاکەکان و یاوەرە بەبەرهەمانی

حەجی مرۆڤی تەواو تەنها بە کۆتایی فەرزەکان بەکۆتا نایەت، بەڵکو لەدوای گەڕانەوەی لە مەککە بۆ ماڵەکەی و بۆ نێو کەس و کار و کۆمەڵگەکەی دەستپێدەکات، لەبەر کاریگەری مەعنەوی و ڕاستەقینەی لەسەر بەجێگەیاندنی ئەو فەرزە کە بە ڕوکنەکی سەرەکی ڕوکنەکانی ئیسلام هەژمار دەکرێت بەهەموو مانای ئەو وشەیە لە پەند و وانەی گەورە و مەزن بەرجەستە دەبێت،

لەبەر پەیوەستە لەسەرمان کە ئیلهام لەو مانگە پیرۆزەو ئەو فەرزە مەزنە وەربگرین بۆ دیاری کردنی چەندین ڕێڕەوی سەرەکی سەبارەت بە مانای چاکسازی و بنیاتنانی کۆمەڵگا وەربگرین بەشێوەیەك کە خزمەتی وڵاتە موسڵمانەکانمان بکات و ئامانجی دیاری کراو بپێکین تا ببینە جێی باوەڕی ئەو نەتەوەیە کە داوای خێرو سەرکەوتن لە دونیاو ئاخیرەت دەکات.

لەگرنگترین ئەو ڕێڕەو و پەندە گەورانەی ئەوانەی خوارەوەیە:
یەکەم: یەکگرتن و تەبایی .. سەبر و بەزەیی

ئەو چوارینەیەی ڕەوشت گرنگترین پێکهاتەکانی یەکگرتنی کۆمەڵگا هەژمار دەکرێت و لەگەڵ نەمانی دووبەرەکی و فیتنە و شەڕو ململانێ دروست دەبێت و ناکۆکی دەکەوێتە نێوان برا لەگەڵ برایەکەی لە یەك نیشتماندا.

ئێمە لە عێراق چاك ئەو بابەتە دەزانین، دەزانین کاریگەری شەڕ و ناکۆکی نێوان ڕێکخراوەکانی یەك وڵات چییە، هەوڵ دەدەین لە هەموو جووڵە سیاسییەکانمان ئەو چوارینە و ڕەهەندەکەی دووپات بکەینەوە لە پتەوکردنی یەکبوونی نیشتمان و تەبایی کۆمەڵایەتی.
ئەوانە کلیلی ئاوەدانکردنەوە و بنیاتنان و سەقامگیرین لە وڵاتەکی وەك عیراق کە چەندین نەتەوە و مەزهەب و ئاینی لەخۆوە گرتوە.
حکومەت و پەرلەمان و هێزە سیاسییەکان پەیوەستن بە پابەندبوون بە پڕۆگرامی یەکبوون و تەبایی و سەبر و بەزەیی
هەرچەند ناکۆکی بێتە نێوانمان، ئەوا ئەو کاتە لە پێشخستنی وڵات و پتەوکردنی سەقامگیری و گەشەپێدانی

پاشەكشە دەكەین.
هەركاتێك لە قسە و هەڵوێست یەك بین، ئەوا ڕێگا نادەین لە دەرەوە كۆنترۆڵمان بكەن
كاتێك لە دڵەوە یەك دەگرین پێش عەقڵمان ئەوا ناكۆكی ناتوانێ بێتە نێوانمان
كاتێك سەبر لەسەر ڕكابەرییەكان و ئاستەنگەكان دەگرین ..بەهێزتر دەبین و سەردەكەوین
كاتێك لەگەڵ یەك بەزەیی دەبین، ڕەحمەت و پیرۆزی دەمانگرێتەوە
ئەو كاتە دەتوانین كۆمەڵگایەكی باش و میللەتێكی بەهێز بنیات بنێین كە هیچ ڕەشەبایەك نەتوانێت بیهەژێنێت.
لێرە پەیامەكەم ئاراستەی كەس و كارم و براكانم بەتایبەتی گەنجەكان دەكەم

گوێ لە گوتاری ناكۆكی و شەڕانگێزی مەگرن
ڕێگا مەدەن قسە و قسەلۆك و فیتنە و تەقاندن بێتە نێوانتان
مەچوونە پاڵ ئەوانەی زاڵمن و گەندەڵن و پەیام و ڕێكەوتنەكان دەشكێنن
هیوا بەخش بن و گەشبینی بڵاوبكەنەوە بە هەركوێیەك چوون
ڕووبەڕووی ڕكابەری و سەختییەكان ببنەوە بە ئیرادەیەكی بەهێز و خۆشەویستی نیشتمان

پاڵپشتی براكانتان رۆڵەكانی گەل و نیشتمان بكەن بە ئامۆژكاری و نموونەی باش، ڕێگا مەدەن نیەتی گڵاو یاری بەئێوە و ئەمنی وڵات و داهاتووتان بكات.

عێراق هی ئێوەیە، داهاتووی لەبەر دەستی ئیوەیە، ئەمن و سەروەری ئەمانەتێكە لە گەردەنی ئێوەیە، ئەوە كەسی عێراقن وئێویش كەسی ئێوەیە.

دووەمین: باری ئابووری پێشەنگی كاری سیاسییە

بودجەی وڵات بە سێ ساڵی داهاتوو بڕیاری لەسەر درا، ئەوەش كارێكی جیاوازە لەگەڵ سەرجەم بودجەكانی ڕابردوو، هێزە سیاسییەكان لەسەر ئەو هەنگاوە ڕێكەوتن بە ئەوەی پاڵپشتی سەقامگیری حكومەت بكەن بە ئەوەی لەڕێگای خۆی بەردەوام بێت بە ئەوەی چاكسازی ئابووری وڵات باش بكات، بەتایبەتی گەر بزانین كە بەشێكی زۆری بودجەكە بۆ ئەوەیە كە پرۆژەی وەبەرهێنانی گەورە و پرۆژە پەككەوتوەكان ئەنجام بدرێت، ئەوەش هەلێكی گەورەیە بۆ حكومەت كە دەبێت بە باشترین شێوە بقۆسترێتەوە.

ناكرێت بە سەقامگیری سیاسی و دارایی بنیات نان و چاكسازی بكرێت، بەبێ هیچ بەهایەك بە كاری سیاسی نابێت گەر بەرژەوەندییەكانی گەل دابین نەكرێت بە ئەوەی ژیانێكی باشی شایستەیان بۆ دابین بكرێت.
ئەمڕۆ .. دوای ئەوەی چەندین هەنگاوی درێژمان لە بنیاتنان و بەردەوامی كردەیی سیاسی بڕی كە هەموو شتەكانی كۆمەڵگای عێراقی بەپێی گرنگی لەبەر چاو گرتوە.
ڕژێمی سیاسی وەرای ئەو هەموو لەرزینە بەهێزانەی بەخۆیەوە بینی ، توانی خۆڕاگر بێت و لەسەر تەواوكردن و بنیاتنانی ڕژێمێكی دیموكراتی یەكگرتوو كە یاسا و دەستوور بەقەرارە بەردەوام بێت.
گەڕان بەرەو پڕۆسەی ئابووری و تیشك خستنە سەر هەوڵە سیاسی و جێبەجێكارەكان بە سەركەوتنی ئەو پڕۆسە گەورەیە دەبێت بەسەر هەموو دام دەزگایەكانی دەوڵەت بڵاوكرێتەوە.
پێویستە سیاسەتی دەرەكی بەرەو ئامانج و بنەماكانی پرۆسەی ئابووری كار بكات
پێویستە بەرنامەی سیاسی و هەڵبژاردن دەروازەیەك بێت بۆ بنەماكانی ئابووری و ئاسەی و مەودای.
پێویستە پێوەرەكانی هەڵسەنگاندنی حكومی و پەرلەمانی لەسەر دەستكەوتەكانی پڕۆسەی ئابووری و پلانەكانی هەڵسەنگاندنی بۆ بكرێت.
پێشەنگی كارەكانمان ئابوورییە

پلانەکانمان دەبێت ئابووری بێت

بەرنامەکانمان دەبێت ئابووری بێت

لەبەر ئەوەی ڕکابەری و مەترسییەکانی ئابووری لە ماوەی داهاتوودا زۆر گەورە و کاریگەر دەبێت و ناتوانین بە خۆئامادەکاری پێشینە ناتوانین ڕووبەڕووی ببینەوە، دەتوانین ئەو مەترسیانە بە هەلی ڕاستەقینە بە وەبەرهێنان و سەرکەوتن بیگۆڕین.

لەوانەیە لەسەر سروشتی پلان و شێوازی جێبەجێکردنی کۆك نەبین، بەڵام گرنگ ئەوەیە کە ڕێکەوتن لەسەر ئەوە هەیە کە ئەو پرۆسەیە ببێتە پێشەنگی کارەکانی حکومەت و کاری ڕۆژانەی حکومەت و پەرلەمانیش.

سەرەڕای ئەو ڕکابەری و ئاستەنگە گەورانە، چانسەکی گەورەمان بۆ وەبەرهێنان و بنیاتنانی ئابووری هەیە.

چانسی وەبەرهێنانی کشتوکاڵیمان هەیە

دەستی کارکەرمان هەیە..

ئەمە ئەزموونی پیشەسازی کەڵەکەبوومان هەیە

چانسی زۆر باشی گەشتیاری و ئاینی و شوێنەواری و ڕۆشنبیریمان هەیە

چانسی زۆر گەورەمان هەیە بەسەرنجڕاکێشانی وەبەرهێنەرانی و پارەی دەرەکی بە بەرژەوەندی وڵاتەکەمان

توانایەکی باشمان هەیە بە بەرزکردنەوەی ئاستی بەرهەمهێنانی نەوت و وەبەرهێنانی غاز و زیادکردنی داهاتی دراو

ئەمە وڵاتەکی هەژار نین لە چانسەکانی، تەنها ئەوەی دەمانەوێت ئەوەیە بەرەوڕێگای رسات برۆین بە وەستان بە دوودڵی بە ئەوەی ئەو هەلە بەردەستانە بقۆزینەوە و ڕووبەڕووی ڕکابەرییەکان بە ڕێوشوێنی دروست و دیدی باش و بە بەرهەم ببینەوە.

زیاتر لە 600 هەزار قوتابی ئەزموونەکانی شەشی ئامادەیی دەکەن، ئەوەش واتای ئەوەیە دوای چەند هەفتەیەك پەیوەندی بە زانکۆیەکان دەکات، لە میانەی چوارسالەی داهاتوو زیاتر لە نیو ملیۆن گەنج چاوەڕێی هەلی خۆیان دەکەن بە ئەوەی کارەکی شایستە بەخۆیان و خەونەکانیان وەربگرن، ئەو ژمارەیەش ساڵ لەدوای ساڵ لە زیادبوون دادەبێت.

ئایا چۆن مامەڵە لەگەڵ ئەو ژمارە زۆرە بە دامەزراندنی حکومەت دەکەین، لەکاتێکدا ئەوە حکومەتی عێراقی نغرۆ کردوە باری گران کردوە و ئەمەشی وك بۆمبێکی دارایی تەوقیت کراو داناوە.

ئایا دەکرێت لەگەڵ ئەو هەموو توانا گەورانە بە مووچەی سەرپەرشتی کۆمەڵایەتی مامەڵە بکەین؟

ئەمە هێشتا دەستمان بەو پرۆسە ئابوورییە بەرفراوانە نەکردوە کە دەتوانیت هەلی کار دروست بکات و توانای گەنجەکانمان لەخۆوە بگرێت، ئیمە ڕووبەڕووی تسونامیەکی دارایی و ئابووری مەترسیدار لەسەر هەموو عێراقییەکان دەبینەوە.

بایەخدان و بەپێشەنگکردنی لایەنی ئابووری ئەو ڕاستیە ناشارێتەوە کە لایەنی ڕۆشنبیری و کۆمەڵگەیی بەهۆی بیری هەڵە و ڕەوشتی خراپ و دیاردەی ناشرین و مەترسیداری وەك مادەی هۆشبەر و بڵاوبوونەوەی مەترسیداری و کاریگەری کارەسات باری بەسەر کۆمەڵگا و ڕەوشتی گەنجان بەدی کراوە، [illegible]کانمان شایەنی باشترن.

سێیەم: هاریکاری ئیسلامی و کامل بوونی هەرێمی

ئاینی ئیسلامیمان هەموو کات داوای کردوە کە کامڵ بوون هەبێت و بەهای برایەتی و هاوکاری کردن بە مەزن دەنرخێنێت، هەروەها داوا دەکات ڕێز لە خەڵکانی دیکە بگرین و دانی پێ بنێین لە ڕێگای گفتوگۆ و پابەندبوون بە پەیمان و ڕێکەوتنەکان.

نەتەوەی ئیسلامی و عەرەبی و گەلانی ناوچەکە زۆر پێویستیان بە پەیڕەویکردنی ئەو بەها و بنەما ڕەسەنانە هەیە لە سیاسەتی نێودەوڵەتی و پەیوەندییەکانیان.

بەرژەوەندی ڕاستەقینە ئەوەیە کاتێك بەرژەوەندیت لەگەڵ وڵاتان و گەلانی دیکە هەبێت و وڵاتان نابێت لەیەك داببڕێن، ناکرێت وڵاتێك لەسەر بەرژەوەندی وڵاتەکی دیکە بنیات بنرێت، بەرژەوەندی تاکی بەردەوام نابێت و ناتوانێت بەردەوام بێت.

ئێمە عەرەب و موسڵمانین پێویستە دەست بە ڕەگ و ڕیژەی ڕەسەنمان لە مامەڵەکردن لەگەڵ یەك بگرین
پێمان هەنگاوەکی خێر بوو گەڕانەوەی کۆماری عەرەبی سووری بۆ پێگەی خۆی لە زانکۆی عەرەبی
هەروەها بەخێرمان زانی کاتێك پەیوەندی نێوان هەردوو دراوسێ سعوودیە و کۆماری ئیسلامی ئێران گەڕایەوە.

پێویستە ستاشی ئەو کرانەوە و بەردەوام بوونە بنیات نەرەی عیراق و دەوروبەری عەرەبی و ئیسلامی لەم دوایە بکەین، کە دواتریش چەندین یاداشتنامەی لێك تێگەیشتن و پڕۆژەی ستراتیژی لە نێوان عێراق و چەندین وڵاتانی ناوچەکە واژۆ کرا.
ئەو کەشە ئەرێنییە لە سروشتی پەیوەندییە نێو دەوڵەتییەکانی ناوچەکە بووەتە دیارترین هەلە مێژوویەکان کە دەبێت بیقۆزینەوە بۆ ئەوەی ستراتیژیەکی هەرێمی دوور مەودا بۆ بەرژەوەندی گەلانی ناوچەکە بەرقەرار بکرێت.

نابێت ڕۆڵی عیراق لەبیر بکرێت، عێراق ڕۆڵێکی گەورەی لە نزیککردنەوەی بۆچوونی نەیارەکان هەبوو، ئەوەش ڕۆڵی خۆیەتی و دەبێت پارێزگاری لەو ڕەوشە بکات.
بەرژەوەندی عیراق لەوەدایە کە سەقامگیری ناوچەکە بەرقەرار بێت و هاریکاری و کامڵبوونی هەرێمی هەبێت.

لێرە داوا دەکەین سیاسەتەکی دەرەکی ئاقڵانە و دیراسەکراو پەیڕەوی بکرێت بۆ ئەوەی تواناکان نیشتمان و نێودەوڵەتی بقۆزینەوە بۆ ئەوەی گردبوونەویەمی گەورەی نێودەوڵەتی دابمەزرێنین تا هاوبەشی ستراتیژی لە نێوان عێراق و برایانی لە ئەنجومەنی هاریکاری کەنداو لەلایەك و لە نێوان وڵاتانی دراوسێ و سەرەکییش لە لایەکی دیکە دروست بکرێت.

ئەو هاوبەشیانە دەتوانێت هەلی سەرکەوتنی گەورە بە سەرجەم وڵاتان و گەلانی ناوچەکە دابین بکات، کاتی ئەوە هاتوە لاپەڕەکانی ڕابردوو دابخەین و بەچاوەکی ستراتیژی سەیری داهاتوو و ڕووبەڕووبوونەوەی ڕکابەرییەکان بکەین و بە زمانەکی یەکگەر و شێوازی هاریکاری و ڕوحی کامڵ بوون مامەڵە بکەین.

بەداخێکی زۆر و بەدڵێکی پڕ لە ژان هەواڵی مۆڵەتدانمان بەکەسێکی نەخۆش لەڕووی دەروونی و عەقڵی پێگەیشت کە لە ڕۆژی جەژنی قوربان لە وڵاتەکی ئەوروپی دەیەوێت پەڕتووکی قورئانی پیرۆز بسووتێنێت، ئەوە شتێکی سەیر نییە لە نەخۆشێك کە ئەو هەنگاوە بنێت، ئەوەی سەیرە ئەوەیە کە وڵاتێکی ئەوروپی مۆڵەت بە کەسێکی لەو شێوەیە بدات لە ژێر پەردە و درەی ئازادی دەربڕین ئەوە بکات، مۆڵەت بەکەسێك دەدەن بەڵام لەهەمان کاتدا هەست و ئازادی زیاتر لە ملیارێك و چوارسەد ملیۆن موسڵمان لەسەرتاپای جیهام دەڕووشێنن و عەقیدەیان و هەستیان بریندار دەکەن لە ژێر ناوی ئازادیدا.

پێویستە ڕۆژئاوا بە بۆچوونە هەڵەکان و پێوەری دوولایەنەیان لە تێگەیشتنی بەهەڵەی ئازادی دا بچنەوە، ئێمە بە تەنها سەرکۆنەی بابەتی سووتانی قورئانی پیرۆز لە لایەن ئەو کەسە ناکەین بەکو سەرکۆنەی ئەو تێگەیشتنە هەڵەیەش دەکەین کەڕێگا دەدات خراپە بەرامبەر ئاین و پیرۆزییەکان و هەست بریندارکردنی هەستی خەڵك بەناوی ئازادی دەکەین، وەك ئەوە كە تەنها کەسێك ئازادی هەبێت و سەرجەم ئومەتی موسلمانان هیچ ئازادی عەقیدەیان نەبێت.

خوا عێراق و گەلەکەی و گەلەکانی ناوچەکە و جیهان لە هەموو خراپییەك بپارێزێت

خوا مەرجەعە مەزنەکان بەتایبەتی مەرجەعی باڵا ئیمام سیستانی و هێزە چەکدارەکان و حەشدی شەعبی بپارێزێت و خوا رەحم بە شەهیدان و سەرکردەکانی سەرکەوتن بکات و ناوچەی عەرەبی و ئیسلامی هەمیشە سەقامگیر و گەشەسندوو و پارێزراو بێت.

ئەوە باشترین مەولاو پاڵپشتە ..سڵاوتان لێبێت و بەر رەحمەت وبەزەیی خودای گەورە بکەون